

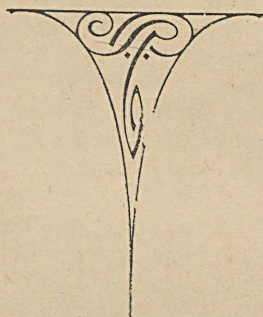
Meie ema

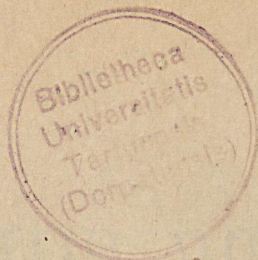
A-43369 "

M. Korjus

Meie ema

2

126032

S.Ű. „KŰlwaja“ trŰft, Seilas 1925.

Meie ema.

Olime kolmekesi ja armastasime üksteist väga, kuid ema oli meile siiski kõige armsam. Igauks meist arvas teda kõige enam armastawat, ja mõnikord — ma mäletan — sattusime isegi tülli arutusel, kelle armastus küll kõige suurem pidi olema. —

Meie väikestena olles suri isa. Veel praegugi valdab mind püha tõsidus, mõeldes, kui ema mind, kõige wanemat, käreõrwale wõttis ja ütles: „Lähme isaga jumalaga jätma, ta tahab meie juurest Dnnistegija juurde minna.“ —

„Miks sa siis nutad, ema?“ küsisin ma, „eks see ole ju kena, ja kas ta meid kaasa ei wõta?“ —

„Ei, ei,“ vastas ema, „seeford mitte, aga hiljem, üks teine kord wõime talle järgneda.“ —

Isa oli kaua haigemajas olnud ja alles kolmat päewa wiibis kodus. Ta lamas väga kahwatanult ja otsalõppenult omal asemel ning meie pidime tasa käima ja rääkima, et teda ei segaks.

Ema wiis meid isa aseme äärde; seal pani ta oma wärisewa käe mu pea peale ja ütles: „Sina, Arnold, oled kõige wanem, ole truu Dnnistegijale ja emale. Jeesus ei unusta ega jätta teid iial maha!“ —

„Isa, kas lähed Dnnistegija juurde?“ —

„Jah, mu poeg!“ —

„Kas meie ei wõi nüüd kohe ka sinuga kaasa tulla?“ —

Kurwalt naeratades raputas isa pead ja sules silmad, sest oli väga wäsinud. Ema tõstis Teodori ja Ernsti isa juurde, et nad talle veel kord suud annaksid, siis tuli lahke naaber ja wiis meid oma juurde, kuhu seniks jäime, kuni isa oli Dnnistegija juurde läinud. Ema oli väga kurb ja nuttis palju, ja meil oli kahju, et ei wõinud isaga kaasa

minna; nüüd tundus aeg väga pikana ja igawana ning pidime kawa ootama, kuni wõisime isat jälle näha ja seda ilu, mis teda nüüd ümbritses, nagu ema meile sellest tihti rääkis.

Nii palju, kui weel mäletan, saime ifka süüa ja üsna näljas me ei olnud, aga meil polnud aimugi, kui raske oli emal leiba muretseba. Ei olnud ka ime, et meie puudust ei tunnud, sest palusime sellepärast alati Jumalat, uskufime ja ootasime temalt igapäewast leiba.

Ühel päemal tõi ema supi lauale ja ütles: „Boisid, täna on hea supp ja teie aitate wäheha leiwaga.“ Seal juures pani ta igaihele taldreku juurde wäikese tükkise leiba, kuna ise ilma jäi; siis läks ta weel kööki midagi toimetama, Meie heitsime põlwili ja palusime lahtise akna ääres: „Armas taewane Jsa, anna meile ometi natukene suurem leiwatükk, nii et ema ka saaks ja meie igaihe tükk ka pisut paksem oleks.“

„Jah,“ palus Teodor, „anna üks õige suur leib, ma palun, palun väga!“ —

„Jah, ja Annu palub ka suul tükk ja natu wõid ka peale,“ palus wäike 3-aastane Ernst oma pudikelega, waatas taewa poole ja plaksutas käsa.

Natukese aja pärast tuli ema tuppa ja meie waatasime oodates tema peale, kas ta toob juba palutud suure leiva.

„Waata, seal ta on — suur leib ema süles,“ hõiskas Teodor, kuna mu suu üllatuselt sulutud oli, sest emal oli tõesti suur wärske leib kaenlas. Ta silmist woolasid rõõmupisarad, kui oma käe wäikese Ernsti pea peale pani ja käsa kottupannes wärisewal häälel ütles: „Tänage Jssandat, sest ta on hea ja tema heldus kestab igawesti!“ Siis pani ta leiva lauale ja ka wõid meie imestuseks sinna juurde.

„Kas teate, lapsed, kust see tuli?“ küsis ema meie peale waadates.

„Almsalt taewa Jsalt,“ wastas Ernst. „ja Annu palus suul leib ja natu wõid ka, aga inglid tõi suul tükk wõid!“ —

„Jah,“ ütles ema, „Dunnistegija saatis selle kellegi armsa tädi läbi. Kui köögis wiibisin, koputas keegi waene pois uksele ja palus tükkist leiba, aga mul ei olnud talle midagi anda, sest olin wiimase teile supi juurde annud. Seal tuli keegi mana tädi suure leiwaga, üteldes: „See leib on teile.“ — „Teie ekfite,“ ütlesin, aga ta lihas: „Ei ma ei ekfi, sest selle leiva pidin teile ära andma.“ — Siis wõtsin leiva, lõikasin kõige pealt waelele poisile, ja nüüd wõime kõhud täis süüa.“

Enne aga ei teadnud, et olime lahtise akna juures palunud ja see hea tädi möödaminnes kuulis seda. Enne aga õpetas meile salmi: „Enne kui nad hüüavad, tahan ma wastata, ja kui nad alles räägivad tahan ma kuulda.“ — — —

Suuremaks sircudes wõisime emat aidata leiba teenida. Müüsiime lilli, tuletikke, wäikeid jõuluasjakeid, milliseid emad meid tegema õpetas. Olime õnnelikud, kui wõisime mõne marga koju emale tuua. Enne saatis meid ikka palwega wälja asju müüma ja nii ei kerjanud meie iial, waid olime wäikesed aujad kaupmehed. Wahest muutus sarnane kaupisemine raskeks, eriti sügisel, kui külma wihma sadas ja wilu tuul puhus, aga oma jagu kasu tõi see siiski.

Ühel soojal sügispäewal palusime emalt luba linnast pifut wälja minna asju müüma. Ta lubas ja läks ise kuhugile aknaid ette panema. Enne wäljaminekut heitsime toas põlwili ja palusime, et Jumal meid hoiaks; eriti mõtlesime sealjuures koerte peale, keda kõige enam kartime — olime wäikesed „jänesejalad“. Ja terwel enneldunal ei tulnud ükski koer meid hirmutama. Pealesõunat istusime tuure maantee ääres kraawikaldal, kusjuures Ernst leidis ütelda: „Armas Jumal tegi ilusti, koerad ei tulnud meid ehmatama.“ —

„Jah,“ aga meie pole täna veel midagi müünud“ laulus Teodor kurwalt õhates.

„See wõib veel tulla,“ trööstisin wendi; „siin on meie leiwatükid, sööme need nüüd ära.“ Wõtsime mütsid peast, tänasime Jumalat ja hakkasime sööma. Peale selle laulsime endi laulud kõik läbi, milliseid pühapäewa koolis olime õppinud.

Wiimasena laulsime veel:

Tugewad on Jeesu käed,
Need mind igawesti hoidwad;
Kui kõik sõbrad lahkuwad
Ja mind üksi maha jätwad —
Ei mu Jeesus lahku m'ust,
See on minu kindel troost.

Korruga kuulsime koera haukumist ja meie wäikesime, laulu teisa salme laulmata jättes. Waatasin julgesti koera peale ja ütlesin: „Ta on wäikene ja teinepool aia.“ Samal hetkel awati aiawärw ja koer jooksis haukudes meie

poole. Õnn, et keegi härra talle järgnes ja tagasi kutsus. Wanahärra tuli meie juurde ja küsis: „Kas teie laulsite?“ Tõendasime seda ainult peaga, sest koer oli meid väga hirmutanud.

„Waadake, seal puude taga, ülewal werandal istub mu tütar, ta on haige ja tahaks teie laulu ligemalt kuulda, kas tahate tulla ja talle laulda.“ Ta tegi nii lahke näo, et teda sugugi ei kartnud, waid sammusime talle järele. Kiigetoolil, tekkidesse mähitult, päikesepaistel istus noor tütarlaps haigena ja ootas meid.

„Ah, kui ilus — kolm kena poisssi,“ ütles ta naeratades, „teie tegite mulle suurt rõõmu endi lauludega, kas tahaksite weel laulda?“

„Jah, meie wõime palju laulda,“ ja siis hakkasime waljusti peale:

Mu kõige parem sõber taewas,
Maailma sõbrad muutlikud;
Sest selle elu tüüdis, waewas
Kõik pole täitsa õiglased.
Seepärast on mu mõte see:
Mu parem sõber Jeesuse!

„Küll on ilus!“ ütles haige preili.

„Jah on ilus,“ tõendas Ernst, „armsa Jeesuse laulud on ikka ilusad, ma armastan neid.“ —

„Kas armastate väga Jeesust?“ —

Waatasime suuril filmil preili otša, nagu tahtes küsida: kuis ei peaks siis teda armastama! ja wastasime ühest suust: „jah!“ Nüüd pidime jutustama enda emast ja isast, kust tulime ja mis teeme. Tegime seda heameelega, wahest kolmekesi korraga rääkides. Aga haige wist wäsis ära, sest wanahärra wõttis meid käekõrwale, wiis tuppa ja andis meile saia ja piima ning ostis kõik meie lilled ja tikud omale, ja siis läksime rõõmsalt koju. Wõite juba arwata, kuidas õhtul Õnnistegijat waljusti ja südamest tänasime.

Sellest päewast peale pidime sageli preili juurde minema, talle laulma ja Õnnistegijast jutustama, ja temast oli meil palju jutustada, sest ema rääkis meile ikka ja ikka jälle uusi asju piiblist. Mõne nädala möödudes kord koolist koju tulles, leidsin sama wanahärra meie toast emaga jutustama. Ta tõusis parajasti toolilt, andis emale kätt ja ütles:

„Teie laste rõõmus usk on mu tütre hingesse rahu toonud, mida ta ammu otsis ja igatses ja millepärast palju Jumalat palusin.“ Ta filmi walgusid pisarad ja mind nähes waikis ning läks wälja. —

Ena aga kutsus meid oma juurde ja ütles: „Lapsed, mõtelge, millist suurt rõõmu see wauahärta meile walmistas! Meie peame kõik tema ilusasse maija ümbertolima, seal aeda harima ja ma wõin ka tubases töös kaasa aidata. Müüid ei ole teie emal enam muret, kuidas leiba teenida, teie wõite korralikult koolis käia ja ei pruugi wäljas asju müüa. Kas ei ole taewane Jsa meile suure kingituse teinud?“ —

Meie hõiskasime ja hüppasime mööda tuba, nagu oleksime paradüüsis olnud.

„Jah, isal oli õigus, kui ütles: Jumal ei unusta teid ega jäta maha,“ lausus ena ja pühkis põllega pisaraid filmist. Siis langesime põlwile ja tänasime walju häälega Jumalat. — — — — —

Nii elasime kahes ilusas toateses keset aeda mitu aastat. Wiieteist aastasena pani ena mind tisleri juurde õppima. See ostas oma tööd hästi, aga ei sallinud n. n. wagu inimesi, sellepärast kiusas mind alaliselt. Ehk küll Jeesust armastas, siiski ei olnud weel ta oma, sellepärast tõusis minus pahameel, kui meister mind ja mu ena pilkas, kuna teadsin, et terwes ilmas ei olnud paremat inimest, kui seda oli meie ena.

Ena film märkas peagi, et minus kõik korras ei olnud ja ta pidas mind teraselt filmas, mis mulle rahu ei annud. Ühel õhtul, kui teised juba magasid, ei suutnud enam oma hingepiina kannatada, waid läksin ena juurde ja ütlesin: „Ena, ma ei ole õiges wahekorras Dnnistegijaga ja sinuga, samuti ka tisleri wastu: mul ei ole kannatust ja kardan, et kui Jeesus tuleb, siis ei wõta ta mind wastu, sest ma ei ole weel tema oma.“ —

Oli hea, et oma südametunnisega emale wälja puistasin, ta rääkis sellest preilile ja nad palusid minu eest. Siis kutsus preili mind oma juurde, rääkis ja palus palju ja tungiwalt minuga ning kirjutas mulle piibli. Aga weel ei olnud rahu mu hinge waldanud. Ühel pimedal õhtul läksin hingepiinaast aetuna pööningule ja — seal sain Dnnistegijaga kokku. Kõik usaldasin talle ja ta andis mulle kõik andeks ja mu hinge täitis rahu.

Ex bibl. univ. Dorp.

Nüüd läksin teistfugufena meistri juurde — alanduses ja armastuses. Aga see ärritas teda veel rohkem. Ühel päeval tegin midagi kogemata pahasti, ta vihastas ja löi kõrva äärde, nii et kukkusin ja pea vastu ahjunurka löin.

„Tee, et siit kaob!“ karjus ta, „niisuguseid pole mul tarwis; ema pesitas ennast pettusega rikkamehe maija, nüüd ei ole tal enam waja tööd teha, jarnase laisa poega ma ei tarwita.“

See oli suur usuproow. Tõusin waikides üles, pühtisin werd otsaesiselt ja sammusin raske südamega koju poole, sest kartsin ema kurwastada; pealegi oli wanahärra haige ja emal nii kui nii juba muret. Mõni päew hiljem läkski meie hea majahärra igawesse rahusse. Ema oli väga kurb ja ütles: „Wanahärra palus palju Jumalat, ka meie eest, ja nüüd on meie eestseisja meilt wõetud!“ —

Emale tegi ammuigi muret noorem wend Teodor, sest ta oli kergemeelse iseloomuga ja ei käinud Jumala teedel. Ta oli ilus poisjs ja see oli talle suureks kiwatuseks.

„Ema, kas jääme nüüd veel siia elama?“ küsisin matusepäewa õhtul.

„Jumal seda teab, mu poeg,“ wastas ema; ja õhtupalwes märkasin, et emal oli suur mure südamel. Aga Jumal, kes neid ei jäta, kes tema peale loodawad, aitas pea. Teisel päewal kutsus preili ema enese juurde ja ütles: „Mul tuleb edaspidi palju wäljamaal wiibida, teie aga peate siin minu äraolekul aia ja maja korras hoidma.“ —

Jah, meie Isa teadis, mis ta lastel waja oli. Meie tohtisime oma korterisse edasi jääda, ja see oli iseäralik armuand temalt. — — — — —

Sain wäikesesse alewisje kellegi tislari juurde koha, kolmetunni tee kodust kaugel. See oli meile mõlemile — emale ja mulle — raske, nüüd ei wõinud me enam üks-teisega läbiraäkida, nagu seni. Aga igakord, kui teda koju vaatama tulin, leidisin ta filmad pisarais. Tihti waatles ta Teodori ja ohkas. Palusime südamest Jumalat tema pärast. Ta oli väga kergemeelne poisjs ja muutus ikka pahemaks. Lootsin, et armastus ema vastu teda õigelteel hoiab, aga peagi märkasime, et tal oli palju raha ja murdsime pead, kust ta seda saab, sest sukusepa juures sai ta küll hea palga ja tihti jootraha, kuid niipalju ei wõinud sealt ikkagi saada. Ma ei suutnud ta usaldust wõita, selleasemel olime Ernstiga

südamelikus ühenduses. Ta armastas Jumalat ja kui seltsis palusime, siis tundsin, kui sügav osajamine tal Jumalaga oli. Aga ta nõrgad kopsud tegid meie muret ja meil läks korda talle kirjutaja koha muretseja, sest ta poleks mõinud rasket tööd teha. Emal oli raske mulle kirjutada, siis tegi Ernst seda tema asemel.

Ühel päeval kirja saades ehmatafin, kui ema enese käe kirja nägin. Kirja avades lugedin: „Tule pühapäevaks koju, Ernst on haige.“ Oli siiski hea, et Teodoril wiga ei olnud, sest ta polnud igawiku vastu walmistatud. Ernstil oli kopsupõlendit, aga see möödus kergelt. Istusin ta woodi ääres, kuna ema ülewal preili toas koristas; preili oli väljamaale sõitnud.

Emal toast lahkudes ütlesin Ernstile: „Ema on väga halliks ja wanaks muutunud, mis tal ometi on? Hirmuga mõtlen, et tuleb korra päew, mil meil enam ema ei ole. Oh, Dnniestegija, sa tead, kuidas teda armastame ja kuidas veel tema õpetust vajame, hoia ja kaitse meie armast ema!“ nii õhkasin ma.

„Tead, miks ema nii wana ja murtuna näib,“ wastas Ernst, „see on Teo päraft. Rõõmüstan, et woin sinuga selle üle rääkida. Teo on väga harwa kodus, sa peaksid temaga rääkima, kui juhtub koju tulema. Tal on ikka nii palju raha, ei tea, kust selle wõtab ja kannab toredaid riideid. Emale ütleb, et oskab rahaga ümberkäia, aga mu haiguse ajal on talle ainult 100 marka annud. Mind ta ei kuula ja emat katsub petta.“ —

Wõtsin haige wenna käe oma pihku ja ütlesin: „Lähme oma piibli juurde, see wõib meile igas asjas wastust anda, mis peame tegema.“ Korraga kisti uks lahti ja ema astus surnukahwatult tuppa.

„Preili lauasahtel on lahti murtud, kus kõik ta hinnalised wäärtasjad leidusid ja tühjaks tehtud,“ ütles ta murtud häälel, kusjuures pidi maha kukkuma, kui ei oleks õigel ajal teda jõudnud toetada. Sarnasena ei olnud emat üial näinud, ka isa surma puhul mitte.

Silmapiilguks waitifime kõik, ehmatas lufustas meie juud. Meil kõigil oli ühine mõte ja aimamine. Urwafin paremaks üles minna asja waatama. Hakkasin ema käest kinni ja läksime üles. Preili magabistoas, mis ta äraolekul alati lufustatud oli, seisis kirjutuslaud ja selles leidis sala-

sahtel, kus olid perekonna kuld- ja hõaeasjad, ja keegi, peale ta enese ja meie ema, ei teadnud selle olemasolust.

Nüüd aga oli sahtel lahtimurtud ja — tühi. Kui pifut aega waitides seifitafime, märkasin, et ema palus, kuna ma toas ringi waatasin ja mingit jälge otfsin, aga ei leidnud midagi. Siis ütles ema: „Mine politseisse ja teata asja!“

Läksin kohe sinna ja rääksin, kuidas olime leidnud.

Kõik ümbruskonna inimesed tundsid meid, ka politseiametnik waatas kaastundlikult mu peale ja ütles: „Ma pean kaasa tulema ja kohapeal järele waatama ning teid kõiki üleskuulama, jeda nõuab seadus.“

Ernst lamas haigena woodis, aga kus oli Teo? Ruttasin ta töökotta ja korteri, aga teda seal ei olnud.

„Ta reisis ära,“ ütles maja perenaine, aga kuhu, jeda ei teadnud keegi. Kirjutasin oma peremehele ja palusin waba aega wenna haiguse pärast, sest ema oli väga wäsinud ja ei suutnud teda aidata. Pealegi teatas politseiametnik, et Teodor kufagil teises linnas tabatud ja oma süü ülestunnistanud. Jumal oli nii juhtinud, et ema ei juhtunud sel korral toas olema, nüüd wõisin teda pikkamaisi selle teatele ette walmistada.

Breilile oli asjast teatatud ja ta oli kohe koju ruttanud; aga ta ei tulnud pealekaebajana, süüdistajana, waid trööstijana meie armsale emale. Ah, kuidas imetlesin neil päewil Jumala armu meie wastu! Ja kui olin sunnitud oma töökotta tagasi minema, siis ütles preili:

„Olge mureta, ma wõtan ema ja Ernsti oma hoolde ja saadan teile lähemaid teateid; mul ei ole niipalju kahju kulla ja hõbeda üle, kui Teie ema ja Teodori pärast. Aga ma tahan Jumalat paluda, tema üksi wõib aidata.“ — Nii wõisin emat trööstida ja rahuliku südamega ära sõita.

Oli hea, et talweks meistri juures tööga walmis sain ja wõisin koju minna. Meil oli ema pärast suur mure. Ta käis waitfelt ringi ja rääkis wähe; nagu uss puu juure kallal, nii kurnas südamewalu ka tema terwist. Ta tahtis teistale kolida, aga preili ei lubanud. Breili kirjutas ka wennale wangimajaja, et kõik talle andeks annab, kuid andku ta oma elu Jeesusele. See oli wennale suureks rõõmuks, aga — et ta emat nii rängasti kurwastanud ja teadis teda raskesti kannatama, see tegi talle palju südamepiina.

Aga meie armas ema wõttis sule ja kirjutas oma kadunud pojale; wähe leidus seal sõnu aga palju palweid ja

pisaraid, milledega kiri kirjutatud. Ja palawate kahetsuspi-
saratega luges poeg neid.

Meie aga kartšime iga päew ema pärast, sest ta jõud
kahanes filmanähtawalt. Talwel jäi ta woodisse ja kewadel
ei tõusnud enam sealt. Igatsusega ootas ta Teodori waba-
nemist. Preili kirjutas kohtu presidendile, et ema on väga
haige ja palus sellepärast wangistust lühendada. Seda tehti.

Oli maikuu pühapäew. Haigerawitseja, kes wahetewa-
hel ema juures wiibis, oli parajasti lahkunud; meie lugesime
seltsis piiblit. Korraga kuuldufid aiateel sammud läbi lah-
tise afna tuppa.

„Teo!“ hüüdsin ma. Aga oli see siis tõesti Teo, see
ilus, kena pois? Ta näis wana mehena, nagu habemes ja
hall. Tuppa astudes ei näinud ta meid tähele panewat, ta
pilgud otšisid ainult ühte — ema. Korraga jäid need woo-
dile peatama, kus ema lamas.

Ema oli alati finnisilmil woodis lebanud, nüüd aga
nägi ta enne Teodori, kui see teda. Seal langes ta nüüd
ema aseme ette põhwili ja peitis oma näo ta rinnale, nuuf-
sus ja nuttis kibedasti. Ta ei aimanud, kui haige ema oli,
see ei lubanud seda talle teatada.

Kartšime, et meeleliigutus emale kahjulikult mõjub, kuid
ta sai uut jõudu. Tõustes istukile silitasid ta käed õrnalt
oma ärakadunud poja pead. Kõik lapsepõlwe meelitusõnad
ütles ta talle, kusjuures wahetewahel hüüdis: „Onnistegija,
ma tänan sind, ma tänan sind!“ Ta ei küskinud, kuidas Teo-
dor nii ruttu koju tulnud, kuna wangistus pidi kauem kestma.

„Wõid ja, — wõid ja, ema, mulle andeksanda,“ küsis
Teodor. „Oh ema, see oli küll väga hirmus!“ —

Ema pani oma käe ta lõua alla, tõstis ta pea üles,
waatas ta filmi ja ütles: „Waata mu filmi, mu armas Teo,
mu armas, kallis pois, ma olen sulle ammu andeks annud.“

Magu päitefekir libises üle Teodori näo ja see säras
sifemijest rõõmust.

„Ema, armas ema, Onnistegija Jeesus on ka mulle
andeks annud, on mu patud ära pesnud, nüüd olen jälle su
poeg.“

Ema andis pojale suud ja ütles liigutusest wärisewal
häälel: „Jää nüüd ka tema omaks, kuidas saab küll isa rõõ-
mustama!“ —

Ema jäi magama ja Teo läks preili juurde, et ka temalt
andeks paluda. Tagasi tulles oli ta küll üsna kahwatanud,

aga oli märgata, et raske koorem temalt oli weerenud, nüüd muutus ta ka juba rõõmsamaks, sest et täieline rahu oli ta südamel täitnud.

Samal õhtul läks meie armas ema igawese rahusse ja ausse. Meie kolmekesi, ehk küll juba nooredmehed, ei hābenenud nutta kui lapsed, kuid kõige enam watas pisaraid Teo, sest teadis, et ta oli ema südamel murdnud ja teda enneaegu hauda saatnud; nüüd pidi ta ilma emata uut elu algama.

Meie ema oli nüüd õnnistegija juures, aga ta õnnistus jäi meile. Preili wõttis Teo omale walitsejaks, sest et ta enam kusagilt naljalt kohta ei leidnud. Aga truimat walitsejat, kui Teo seda oli, ei oleks ta leidnud.

Ernst läks ka pea emale järele. Teodor tuli tihti minu perekonda ja jutustas mu lastele õnnistegijast ja meie armast emast. — — —

